

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
MAŁOPOLSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP
OKRĘGOWA RADA IZBY

Kraków, 25.10.2023 r.

Opinia nr ZR 268

Zespołu Rzecznawców
przy Radzie Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP

Treść pytania

Uprzejmie proszę o odpowiedź na pytanie: Czy dwie przestrzenie rozdzielone ścianą, w której znajduje się otwór niezabudowany stolarką z drzwiami, a służący komunikacji między nimi powoduje obowiązek określenia tych dwóch przestrzeni jako jedno pomieszczenie? Podłożem powyższej wątpliwości jest spełnienie wymogów ewakuacji w kontekście kwalifikacji pomieszczenia jako przeznaczonego dla ponad 50 osób, kiedy w suma osób mogących przebywać w obu opisanych wyżej przestrzeniach przekracza 50 osób, lecz żadne z nich nie spełnia tego kryterium samodzielnie. Dodatkowo, każde z pomieszczeń posiada niezależne wyjście ewakuacyjne.

Podstawy prawne:

[1] Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz.U. 1994 Nr 89 poz. 414) [PB]

[2] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U.2022.1225 tj. z dnia 9.06.2022 r. z późn. zm) [WT]

Opinia Zespołu Rzecznawców:

W obowiązujących aktach prawnych nie znajdujemy definicji pomieszczenia wprost. Według słownika PWN pomieszczenie to „budynek lub wydzielona jego część, mające określone przeznaczenie”. Literatura przedmiotu, jak i publikacje z zakresu wiedzy technicznej określają pomieszczenie jako:

- a) przestrzeń zamkniętą, czyli taką która posiada ze wszystkich stron ściany, a dostęp do niej jest możliwy wyłącznie przez drzwi lub okna;
- b) przestrzeń otwartą, czyli taką która jest połączona z innym pomieszczeniem poprzez brak przegrody lub przegrodę częściową, jednak z uwagi na różne funkcje wprowadzany jest ich rozdział jako odrębnych pomieszczeń.

Powyższe jednak nie wypełnia całkowicie katalogu możliwych rozwiązań architektonicznych, wśród których z pewnością możliwe jest stosowanie rozwiązań polegających na wyodrębnieniu dwóch przestrzeni jako różnych pomieszczeń, posiadających między sobą przegrody z otworami, które nie zostały wypełnione stolarką drzwiową.

W rozporządzeniu [2] § 3 pkt 10) odnajdujemy definicję pomieszczenia mieszkalnego, a kolejno w punktach (11, 12 i 13): pomieszczenia pomocniczego, pomieszczenia technicznego i pomieszczenia gospodarczego. W żadnej z powyższych definicji nie odnajdujemy ustalenia, że warunkiem zaistnienia pomieszczenia jest obligatoryjne wypełnienie stolarką z zamknięciami otworów w ścianach wewnętrznych, wydzielających je z przestrzeni budynku. W przepisach [2] możemy odnaleźć bezpośrednio ustalenia, że drzwi muszą stanowić i są integralnym elementem wejścia do budynku, mieszkania czy takich pomieszczeń jak łazienka, umywalnia czy wydzielony ustęp. Szczególną uwagę należy zwrócić na konstrukcję przepisu § 236 ust. 3 [2], którego brzmienie stanowi, że wyjścia z pomieszczeń na drogi ewakuacyjne powinny być zamykane drzwiami. Powyższy zapis świadczy, że wyjścia z pomieszczeń na drogi komunikacji ogólnej nie zawsze muszą być zamykane drzwiami, a wymagane jest to w przypadku, gdy wyjście z pomieszczenia prowadzi na drogi komunikacji ogólnej, stanowiące powierzchnię specjalną, służącą w razie zagrożenia prowadzeniu ewakuacji osób znajdujących się w pomieszczeniach budynku.

Wymóg zamykania drzwiami określony został również nie wprost w § 239 ust. 2 [2] dla pomieszczeń:

- 1) zagrożonych wybuchem;
- 2) do których jest możliwe niespodziewane przedostanie się mieszanin wybuchowych lub substancji trujących, duszących bądź innych, mogących utrudnić ewakuację;
- 3) przeznaczonych do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób;
- 4) przeznaczonych dla ponad 6 osób o ograniczonej zdolności poruszania się.

Szczególnie istotny, w kontekście zadanego pytania, jest tutaj pkt 3) określający wymóg zamykania drzwiami pomieszczeń przeznaczonych do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób. Jednak w dalszym ciągu, przepis ten nie określa, jaką przestrzeń należy kwalifikować jako pomieszczenie, do którego wymaganie się odnosi.

W przepisie § 234 ust. 3 [2] określono z kolei wymagania zabezpieczenia przeciwpożarowego dla pomieszczeń zamkniętych. Z treści przepisu wynika jasno, że za takie pomieszczenia należy uznać pomieszczenia, dla których określono wymóg stosowania ścian wewnętrznych w odporności ogniowej nie mniejszej niż EI 60. Z treści pytania nie wynika, żeby ściana między pomieszczeniami miała określony wymóg zapewnienia takiej odporności ogniowej.

Wnioski:

W wyniku przeprowadzonej analizy nie stwierdzono wymogu zamykania drzwiami otworu stanowiącego wejście do wydzielonej przegrodami przestrzeni jako koniecznego do kwalifikacji jej jako pomieszczenia. Niepodważalnym jest, że w szczególnych przypadkach, które przytoczono w analizie, otwór stanowiący wejście/wyjście dla pomieszczenia powinien zostać wyposażony w stolarkę drzwiową, jednak nie stanowi to kryterium pozytywnego czy negatywnego kwalifikacji przestrzeni jako pomieszczenia. W zadanym pytaniu wyraźnie określono, że przestrzeń stanowiąca odrębne pomieszczenia są przeznaczone do przebywania osób w ilości mniejszej niż 50 każde, co wyklucza obowiązek zastosowania drzwi dla zamknięcia wyjścia z pomieszczenia do pomieszczenia sąsiedniego, zwłaszcza, że jak podano w pytaniu, każde z pomieszczeń posiada odrębne i niezależne wyjścia ewakuacyjne.

Wydaje się, że jedyną zmienną dla powyższego wniosku może być wielkość otworu stanowiącego przejście między pomieszczeniami. I tak jeżeli nad otworem znajduje się nadproże, nad którym znajduje się kontynuacja przegrody wydzielającej pomieszczenie z przestrzeni a otwór taki posiada wymiary umożliwiające montaż stolarki drzwiowej, a co za tym idzie zamknięcie go drzwiami, możliwe jest uznanie dwóch przestrzeni jako odrębnych pomieszczeń w kontekście bezpieczeństwa ewakuacji. Obowiązujące przepisy nie obligują do zamykania stolarką drzwiową przejść stanowiących otwory między pomieszczeniami o ile przegroda je wydzielająca nie stanowi w rozumieniu przepisów ściany oddzielenia przeciwpożarowego lub należy spełnić wymogi związane z ochroną przed hałasem.

Przeciwnym przypadkiem byłyby dwie przestrzenie rozdzielone tylko częściowo przegrodą lub nie posiadające jej wcale. Umożliwiłoby to kwalifikację takich dwóch przestrzeni jako odrębnych pomieszczeń z uwagi na ich funkcję i przeznaczenie użytkowe, jednak na podłożu technicznego podziału budynku stanowiłyby one jedno pomieszczenie. Tym niemniej ostateczne dokonanie kwalifikacji, czy jest to jedno, czy kilka pomieszczeń należy do projektanta i powinno być ściśle powiązane z założeniami i rozwiązaniami projektowymi oraz funkcją i przeznaczeniem pomieszczeń w budynku. Może zaistnieć sytuacja, że funkcja we wszystkich wydzielonych częściach będzie jednakowa oraz powiązana i projektant zakwalifikuje tę przestrzeń jako jedno pomieszczenie. Może też być tak, że każde z wydzielonych pomieszczeń posiada różną funkcję lub przeznaczenie i wtedy będzie to kilka pomieszczeń. Można je traktować zarówno jako pomieszczenia odrębne, jak i jedno funkcjonalne pomieszczenie. Każdy z powyższych wariantów jest prawidłowy w świetle obowiązujących przepisów i wzajemnie się nie wyklucza.

(AW)

arch. **Wojciech Dobrzański**
Koordynator Zespołu Rzeczoznawców
przy Radzie Małopolskiej Okręgowej IARP

arch. **Marek Kaszyński**
Przewodniczący Rady
Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP

Niniejszy dokument nie stanowi oficjalnej wykładni przepisów prawa i nie może być stosowany jako podstawa prawna do rozstrzygnięć w indywidualnych sprawach. Opinie i propozycje zawarte w stanowiskach Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP należy traktować jako materiał pomocniczy